

Hur söker man bidrag från Kulturrådet?

Under åren har många minoritetsskribenter klagat på att det inte lönar sig att söka pengar hos Kulturrådet eftersom man ändå inte får det. Man tycker också att det är krångligt att söka, svårt att veta vilket bidrag som ska sökas för det egna projektet och hur man ska fylla i ansökan.

Det finns speciella bidrag för minoriteterna, men dessa bidrag lyder under samma regler som gäller för hela det omfattande bidragssystemet som Kulturrådet styr över. En privat person kan inte få bidrag, man stödjer inte en individ utan ett projekt och projektet ska ha hög konstnärlig kvalitet. Ansökningen måste vara rätt ifylld för att i överhuvudtaget behandlas och i många fall måste man ha en medfinansier.

Jag har intervjuat två handläggare på Kulturrådet och försökt att reda ut saker och ting. Artikeln kan ge svar på några frågor som uppstår när man bekantar sig med ansökningsblanketten på hemsidan.

Allmänt

Så här definieras Kulturrådets roll: Kulturrådet är en statlig myndighet som ska förverkliga de nationella kulturpolitiska mål som riksdag och regering beslutat om. Rådet ska med sina olika stödformer bidra till att det skapas kultur av hög kvalitet och göra det möjligt för alla i Sverige att ta del av den.

Kulturrådet stödjer alla konstformer utom film och arbetar främst med organisationer och institutioner. Myndigheten vill med sina bidrag stödja konstnärlig utveckling generellt i landet och stödjer inte enstaka personer, t ex en författare. Men en författare med F-skatt kan få stöd för olika projekt.

Man kan också söka **Översättningsstöd** och **Stöd för läs- och litteraturfrämjande insatser** men dessa bidrag har dock inga öronmärkta pengar för minoriteterna.

Kulturrådets hemsida

Kulturrådets nya hemsida är mycket bättre än den gamla, men fortfarande är det inte alldeles enkelt att hitta alla bidrag som en minoritetsskribent kan söka. Under Bidrag finns det olika knappar för olika sakområden. Trycker man på ***Nationella minoriteter*** får man fram två stöd:

Verksamhetsbidrag och *Projektbidrag* för nationella minoriteters kultur.

Om du vill *ge ut en bok* söker man bidraget som heter *Stöd till planerad utgivning* under **Litteratur och läsande**. Om man vill få en bok *översatt till svenska* söker man också *Stöd till planerad utgivning*.

Men om man vill ha sin bok *översatt till något annat språk än svenska*, ska man söka Översättningsstödet under **Litteratur och läsande**. T ex ett ungerskt förlag har fått stöd för att ge ut en bok på ungerska av Bengt Pohjanen skriven på meänkieli.

Minoritetsförfattare skulle kunna t ex i samarbete med kommun eller bibliotek eller förskola söka stöd till olika läsfrämjande insatser eller litterära evenemang som riktar sig till allmänheten. Stödet finns under **Läs- och litteraturfrämjande insatser**.

<https://www.kulturradet.se/sok-bidrag/vara-bidrag/las--och-litteraturframjande-insatser/>

Bidrag till översättare: Det här är det enda bidraget som kan sökas av privatpersoner. Professionella översättare från svenska eller något av de nationella minoritetsspråken till ett annat språk kan t ex exempel söka pengar för arbetsrelaterade resor och kompetenshöjande verksamhet.

<https://www.kulturradet.se/sok-bidrag/vara-bidrag/bidrag-till-oversattare-av-svensk-litteratur/>

Bidrag för planerad utgivning

<https://www.kulturradet.se/sok-bidrag/vara-bidrag/stod-till-planerad-utgivning-av-litteratur/>

Stödet för planerad utgivning har en egen pott för böcker på minoritetsspråk. Till skillnad från stödet för böcker som ska ges ut på svenska, kan stödet för minoritetslitteratur ges också för en enstaka bok.

Böckerna ska ges ut i Sverige, men för böcker på samiska kan bidraget sökas också för publicering i ett annat nordiskt land. Stöd kan alltså *inte* sökas t ex för sverigefinska böcker som ska ges ut i Finland.

Stödet kan ges redan i planeringsfasen av bokprojektet. Inget färdigt manus behövs utan det räcker med en synopsis eller en detaljerad arbetsplan. Man kan *inte* söka stödet för en bok som redan är utgiven.

Vill man *översätta en redan utgiven bok på minoritetsspråk till svenska* söker man också detta stöd.

Det går också att få bidrag för böcker som ska publiceras via Print on Demand -företag.

Förklaringar till några frågor i ansökningsblanketten för Stöd för planerad utgivning:

Det finns ingen speciell blankett för att söka stöd för minoritetslitteratur utan man använder den ordinarie blanketten och svarar på frågan *Ange om ansökan avser utgivning av nationella minoriteteters litteratur*.

Vad menas med:

Man ska vara professionell bokutgivare. Sökande ska vara en juridisk person dvs antingen en förening eller ett företag. Som skribent kan man söka F-skatt för författarverksamhet och starta enskild firma.

Man ska klara av att trycka, distribuera och marknadsföra boken. Det krävs också att böckerna ska vara tillgängliga för allmänheten t ex via bibliotek, bokhandlare och andra etablerade distributionskanaler. Om man ser till att boken finns t ex hos Adlibris så är den automatiskt tillgänglig för handeln, privata personer och bibliotek.

Om ett förlag söker bidraget ska det finnas ett avtal mellan författare eller översättare och förlaget.

Ansvara för att boken är redaktionellt och textkritiskt granskad betyder att den är korrekturläst, faktakontrollerad och att man själv ansvarar för innehållet.

Beskrivningarna för marknadsföring och distribution kan vara kortfattade, de behöver inte vara så detaljerade.

Ska vara ett komplement till övrig finansiering. Man ser positivt på samverkan med *möjliga andra finansiärer* men detta är inget krav för att få just detta bidrag. Man kan också beskriva detaljerat sin egen arbetsinsats som komplement för finansiering. Kulturrådet finansierar ytterst sällan helt ett projekt.

Ekonomisk kalkyl, det räcker med en uppskattning, man behöver inte skicka in offerter från olika tryckerier eller dylikt.

Produktion är olika slags fasta kostnader (kan vara mycket varierande). T ex kostnader för e-bok eller cd-skivor.

Distributionsstöd

En bok som har fått Stöd för planerad utgivning beviljas automatiskt distributionsstöd om sökande önskar detta. När boken har tryckts, skickar man in ett exemplar till Kulturrådet och informerar då även bokens f-pris (priset som återförsäljarna köper in boken för exklusive moms). Kulturrådet granskar boken och återkommer med information om leverans.

Sökande levererar 287 exemplar till Kulturrådets distributör. Dessa böcker skickas till alla huvudbibliotek i Sverige.

Ersättningen är *bara hälften* av förlagsnettopriset multiplicerat med 287. Observera att det finns ett max tak för f-priset enligt sidersättningstabell

https://www.kulturradet.se/globalassets/start/sok-bidrag/vara-bidrag/litteraturstod/dokument-litteraturstod/fpristabeller_kulturradet_se.pdf

Om man har tryckt för liten upplaga för att kunna utnyttja distributionsstödet, kan man trycka fler böcker, göra ett så kallad tilltryck av samma upplaga. Böckerna måste levereras till Kulturrådets distributör inom två månader.

Det går *inte* att söka distributionsstöd om man inte ha beviljats Stöd för planerad utgivning.

Efterhandsstödet (Litteraturstöd)

<https://www.kulturradet.se/sok-bidrag/vara-bidrag/litteraturstod/>

Bidraget kan sökas först *efter* att boken har publicerats. Stöd kan endast sökas för förstaupplagan av en bok med undantag för klassisk litteratur.

Detta stöd kan sökas om man *inte* har fått stöd för planerad utgivning. Stödet måste sökas inom sex månader från det datumet boken har kommit ut. Här finns det ingen speciell pott för minoriteterna, utan man konkurrerar med samma villkor som andra sökanden. Konkurrensen är hård, ca 30 procent av de som söker får bidrag.

Om man söker *efterhandsstödet för en bok skriven på ett annat språk än svenska* måste man skicka in en översättning på tio sidor. Det finns ingen möjlighet hos Kulturrådet att söka bidrag för att göra den översättningen.

Projektbidrag för nationella minoriteters kultur

<https://www.kulturradet.se/sok-bidrag/vara-bidrag/projektbidrag-nationella-minoriteters-kultur/>

Bidraget kan sökas av en juridisk person t ex en förening, en teatergrupp eller en enskild aktör inom kulturen med F-skattsedel. För att få projektbidrag krävs det att man har medfinansiering och Kulturrådet prioriterar ansökningar som har stöd från kommun eller landsting.

Man kan få bidrag till tidsbegränsade projekt inom konst, musik, dans, teater, museiområdet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet. Kulturrådet har hållit fältet brett för vilken typ av projekt som stödet kan sökas till för att uppmuntra olika aktörer att lämna in ansökningar. Bidrag ges *inte* till studiecirkel, kurser och liknande.

Däremot prioriterar man projekt som vänder sig till en publik eller riktar sig till barn och unga. Helst ska projektet få spridning i hela landet och utveckla och förnya minoritetskultur. T ex Kultuuri.se har fått stöd under flera år för att arrangera sverigefinska bok- och kulturmässan på Finlandsinstitutet i Stockholm.

Verksamhetsbidrag nationella minoriteters kultur

<https://www.kulturradet.se/sok-bidrag/vara-bidrag/verksamhetsbidrag-nationella-minoriteters-kultur/>

Verksamhetsbidrag kan sökas av kulturaktörer, organisationer och av en enskild person med F-skattsedel. Man måste bedriva professionell verksamhet i Sverige. Verksamheten ska vara omfattande, permanent och kontinuerlig och möta en publik. Med andra ord krävs det att verksamheten är väl etablerad.

För närvarande ges stöd till Föreningen för Judisk Kultur i Sverige, Tornedalsteatern, Finlandsinstitutets bibliotek, Romska Kulturcentret i Malmö, Uusiteatteri, Judiska församlingen i Stockholm och Kulturhuset Tráhppie.

Det är svårt att kvalificera sig för verksamhetsstödet på grund av de krav som ställs på verksamheten. Några av den som sökt bidraget har istället fått projektbidrag för att utveckla sin verksamhet och kanske så småningom anses ha blivit så etablerade att verksamhetsbidrag kan ges.

När man söker

är det viktigt att läsa igenom ansökan omsorgsfullt: Är jag berättigad att få stöd från Kulturrådet, kan projektet i överhuvudtaget få stöd och vilket bidrag är det rätta för mitt projekt? När man fyller i ansökan, ska man helst ge för mycket information än för lite och genast ge kompletteringar om de efterfrågas.

Handläggare

Kontaktuppgifter till ansvarig handläggare finns på respektive bidragssida. Där finns även kontaktuppgifter till Kulturrådets support som svarar på frågor av mer allmän karaktär samt ger tekniskt support. Att skicka mejl är enligt handläggarna det absolut lättaste och snabbaste sättet att nå dem. De påpekar också att många av de frågor de fått skulle supporten kunnat svara på.

Handläggarnas uppgift är att kontrollera att sökande är berättigad att ansöka och att ansökan är komplett när den överlämnas till referensgruppen. Bara fullständiga ansökningar tas i beaktande och därför är det verkligen viktigt att omgående skicka in kompletteringar om handläggaren ber om det.

De specifika stöden för minoriteter är komplement till de ordinarie bidragen och Kulturrådet vill mer aktivt få minoriteterna att även söka de ordinarie stöden. T ex om man anser att ett dansprojekt har goda chanser att få pengar från scenkonstens ordinarie bidrag, överlämnar handläggaren ansökan dit och meddelar sökande om detta.

Referensgruppen för nationella minoriteters kulturverksamhet

Det finns en referensgrupp som sällar bland ansökningarna gällande Planerad utgivning på minoritetsspråk, Projektbidrag och Verksamhetsbidrag för nationella minoriteters kultur.

Referensgruppen tar fram förslag till beslut. Hittills har man inte behövt rösta utan man har varit överens om förslagen. Gruppen ser också till att pengarna delas så rättvist som möjligt mellan de olika minoriteterna. Det slutgiltiga beslutet fattas av Kulturrådets generaldirektör, men i praktiken spelar referensgruppen en stor roll när bidragen för nationella minoriteterna delas ut.

I referensgruppen ingår en representant från varje minoritet, förutom den romska gruppen som har två medlemmar. De ska ha kompetens i en eller flera kultur- eller konstområden. Kulturrådet väljer bland dem som har kontaktat rådet och visat intresse att ingå i gruppen. Medlemmarna sitter i två år men kan väljas för ytterligare en period.

Kulturrådets allmänna riktlinjer kräver att projekt som stöds håller hög kvalitet, detta gäller också för den del som är öronmärkt för minoriteterna. Referensgruppen kan dock väga in olika aspekter t ex hur relevant boken eller projektet är för minoriteten, förnyar det minoritetskulturen, vilka behov finns det osv. I praktiken är ramarna på sätt lite bredare.

Ingen motivering för nej

Kulturrådet handlägger ca 4000 ansökningar per år. Det finns inga möjligheter att ge motiveringar till enskilda avslag i beslutsbrevet. Men om man vill veta varför man fått avslag kan man kontakta handläggaren, hen är med i de möten där besluten tas. T ex om man tänker söka om stödet, är det bra att ta reda på varför man inte fick det sökta bidraget.

Mer info om beviljade projekt

Informationen på listan över besluten är mycket knapphändig, men om man vill veta mer om de projekt som fått stöd, ska man kontakta registratören på Kulturrådet och begära ut ansökningar. Alla ansökningarna är offentliga handlingar.

